

Grundbegreber for konstruktion af en sauna. Udgivet af Saunatilbehør-DK/Kerkes Danmark.

Mål:

Loftshøjde afhænger af saunaens størrelse især med henblik på hvor mange etager bænke, der skal være.

Normalt er loftshøjden 200 – 250 cm. (Højest hvis der satses på saunagus med håndklædevift!)

Gulvpladsen skal være rigelig omkring ovnen.

Loftshøjder over 250 cm bruges kun, hvis der skal være mange etager af bænke. For meget luft over de øverste bænke er omsonst, da varmen trænger op hvor ingen har gavn af den. (En typisk arkitektfejl, hvor "æstetikken" prioriteres højere end fornuften.)

Materialer:

Vægge og loft kan med fordel laves af ellelister eller granlister. De må ikke overfladebehandles! (Vægge og loft SKAL være af træ, da det suger luftens fugtighed til sig ved saunagus (vand påkastning) og afgiver fugtigheden bagefter.)

Hvis saunaens ydervægge er af min. 50 mm træ, så er isolering egentlig ikke nødvendig!

Der kan evt. isoleres med 50 til 100 mm mineraluld. Husk at sikre god ventilation i mellemrummet omkring isoleringen.

Dette kan opnås med en smal spalte for oven og for neden skal vægbeklædningen slutte ca. 5 cm fra gulvet.

Gulvet skal være lyst (mørke gulve suger varmen til sig og du brænder fødderne!) og nemt at gøre rent. Skridsikker PVC belægning m. svejste sømme er en nem og prisgunstig løsning.) Husk at gulvbelægningen skal gå 5 cm op ad væggene og slutte bag ved vægbeklædningen, for at sikre ventilationen bag væggene. Gulvafløb frarådes, da vandlåsen kan tørre ud, brug hellere et let hældende gulv ud mod døren og undgå dørtrin, så rengøringsvand kan ledes ud gennem døren.

Der må ikke være for megen isolering under gulvet, da det kan blive meget varmt at gå på! I grelle tilfælde kan gulvkøling være nødvendig (omvendt gulvvarme).

Bænkene skal anbringes i trin med ca. 40-45 cm forskel i højden og således at flest muligt kan sidde med fødderne i min. samme højde som ovnens sten. Øverste bæk skal anbringes, så der er 10-15 cm fra toppen af brugernes hoved til loftet, og derefter bygges der nedad. Hvis nederste bænk kommer for højt i h. t. ovenstående, bygges et trin, som letter opstigningen til de egentlige bænke.

Bænkenes dybde er ca. 40 cm for den øverste og ca. 65-70 cm dybde for de underliggende bænke. (Så der bliver plads til de bagved siddendes fødder!)

Bænkemateriale til private saunaer: Asp eller El. Til hyppigt brugte saunaer (offentlige bade og vinterbadeforeninger) anbefales varmebehandlet Asp (termoasp) eller cedertræ/mahogni. Bænkene må ikke lakeres, men kan evt. behandles med speciel saunavoks.

Bænkene skal let kunne løftes op, så rengøring under dem lettes og så de kan rengøres på undersiden.

Det tomme rum under bænkene kan med fordel lukkes med en skrå væg, det letter rengøringen og mindsker saunaens volumen, så ovnens effekt kan mindskes (sparer penge både ved investering og strømforbrug). Rummet under skråvæggen kan evt. udnyttes med en lem udefra til opbevaring! (Se illustration 1)

Husk ryglæn ved de bænke, hvor man kan læne sig op ad væggen! (Det er billigere at skifte et ryglæn end en hel væg, når de svedige rygge har nedbrudt træværket!)

Skørter mellem bænkene har intet praktisk formål, tværtimod hindrer de rengøring under bænkene og forhindrer, at man kan trække fødderne lidt bagud for at give plads til dem som sidder på bænkene nedenfor.

Dør:

Skal åbne udad og kan være af glas (kræver mere effekt på ovnen) eller træ, evt. med en lille glastrude i. Den må IKKE have en låseanordning, der kan gå i baglås.

Vinduer:

Underkanten af eventuelle vinduer må ikke være lavere end ovnens overkant (således undgås uønsket kondensvand, se illustration 1). I stedet for termoruder anbefales alm. glas med indiv. forsatsruder af polykarbonat. Termoruder + polykarbonat er dog OK.

Ventilation:

Der skal sikres et luftskifte på mindst 1,2-3 gange saunaens volumen per time. Tilgangsluften skal være under ovnens underkant og så nær ovnen som muligt, afgangsluften skal ledes ud med en stilbar ventil, så langt væk fra ovnen som muligt og så højt som muligt, som supplement kan bruges en afgangs åbning under øverste/mellemste bæk (ikke

Grundbegreber for konstruktion af en sauna. Udgivet af Saunatilbehør-DK/Kerkes Danmark.

stilbar!) Afgangsluften må gerne gå til samme rum uden for saunaen som tilgangsluften kommer fra, det giver "gratis" opvarmning af naborummet, som kan være en "sluse" eller et baderum/omklædningsrum, som forudsættes godt ventileret. Saunatilbehør-DK kan rådgive fra sag til sag om ventilationsåbningernes størrelse.

Ovnen:

Må hellere have lidt for stor effekt en lidt for lille, Saunatilbehør-DK kan rådgive fra sag til sag om ovnens effekt i forhold til saunaens volumen og størrelsen af hårde flader på vægge/loft (glas, fliser, beton mursten).

Ovnen kan med fordel anbringes nær døren, så spalten under døren kan give tilgangsluft. Anbringes ovnen i midten af saunarummet, anbefales det, at lave lufttilførsel under ovnen igennem gulvet.

Hvis ovnen ikke er dobbelt kappet, skal der monteres et rækværk omkring den (for at undgå forbrændinger).

Stenene i ovnen må ikke pakkes, de skal stables løst, så den bedst mulige interne luftgennemgang sikres. Det Danske Saunaselskab og Saunatilbehør-DK anbefaler brugen af de hårdtbrændte keramiske saunasten fra Kerkes, som netop sikrer god intern ventilation i ovnen (og holder 5-6 gange længere end almindelige sten). Forhandling i Danmark:

Sagatrim.dk og Saunatilbehør.dk.

Vi står gerne til rådighed med flere detaljer og kan, når saunaen står klar til brug, teste og udstede et saunacertifikat til saunaen, se: www.saunatilbehør.dk eller skriv til info@saunatilbehoer.dk.

Styring af ovnen kan ske med enten et indbygget kontrolpanel (små ovne) eller et eksternt kontrolpanel og evt. en relæboks (ved større ovne med effekt på over 10 kW).

Kabel tilslutningen til ovnen skal være med varmebestandig isolering f. eks. H07RN-F eller lign. Se i øvrigt altid ovnens bruger/installations manual!

Ovne i vinterbade saunaer og andre saunaer, hvor der ikke er personale til at kontrollere saunaen, må ikke kunne tændes med fjernbetjening. Her skal benyttes et trykknapsystem uden for saunaen, hvor knappen aktiverer saunaovnen for en kortere periode (ca. 1-2 timer), hvorefter ovnen slukkes automatisk. Hvis det er muligt kan startknappen også fungere som stop knap, så den sidste, der forlader saunaen kan slukke.

Ovnens termostat indstilles så temperaturen i hovedhøjde for personer på øverste bænk er ca. 70-90° C alt efter temperament og hyppigheden af saunagus. Laveste temperatur ved brændefyrede ovne og højeste ved el-ovne.

Visse kontrolpaneler, kan fra og tilkoble varmelegemerne fasevis, hvilket kan forvirre et normalt fejlstrøms anlæg af HPFI typen så det i nogle tilfælde slår fra uden der er tale om egentlig fejlstrøm, problemet kan mindskes ved at montere et PFI relæ som erstatning for HPFI relæet, det er mindre følsomt end HPFI relæet.

Ved anvendelse af **brændefyrede saunaovne**, skal der sikres rigelig lufttilgang for at undgå kulilteforgiftning. Og husk, at kontakte din lokale skorstensfejer og præsenter ham/hende for hvilken ovn du har i tankerne, så du kan få en forhåndsgodkendelse inden du investerer i noget der bliver kasseret, når skorstensfejeren (lovæssigt) skal godkende den monterede ovn og måle partikel emission m.m. Regulering af temperaturen med brændeovne sker ved mere eller mindre åbning af askeskuffen, dog er det mest normalt med lukket askeskuffe når komfort temperaturen er opnået.

Brændefyrede ovne kan ofte fås som bilægger ovne, altså med fyring udefra, det mindsker risikoen for kulilte og giver langt lettere rengøring i saunaen. De finske IKI ovne har høj effektivitet og meget lave emissions tal, de fås også som bilægger ovne.

2. udgave revideret 10. marts 2025.

Illustration 1:

